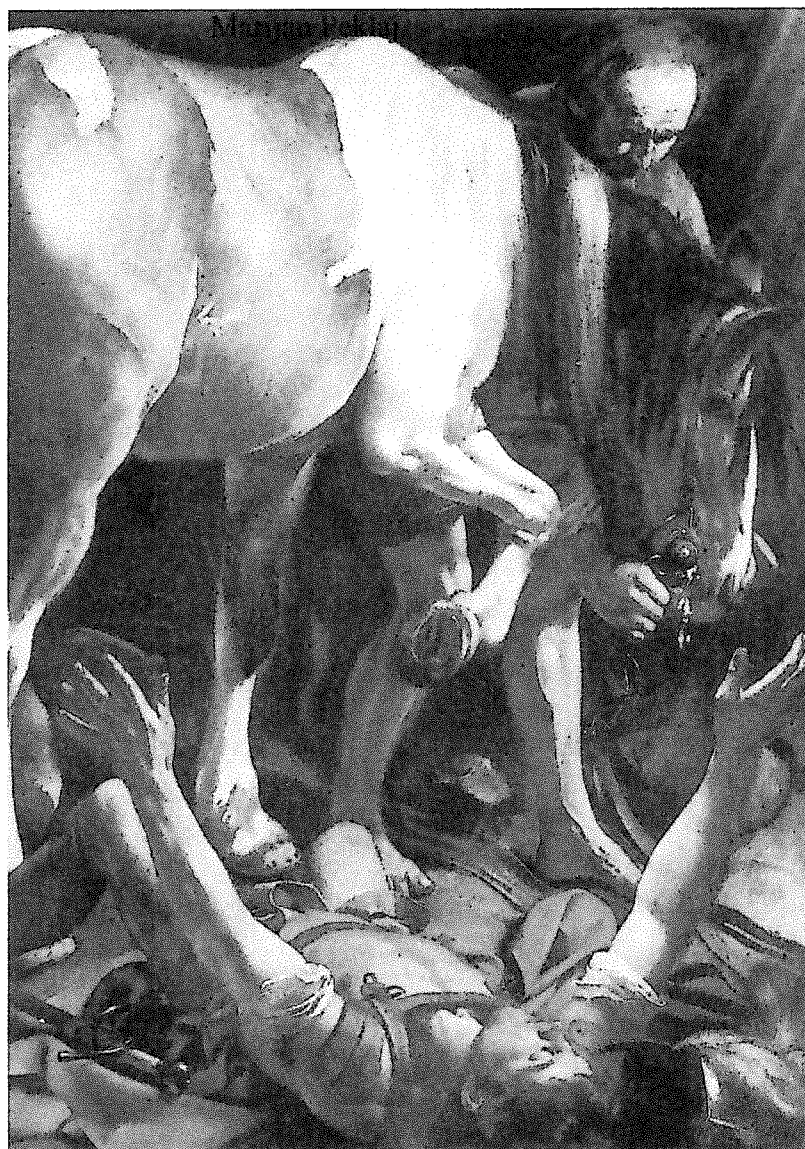

»V meni živi Kristus« Gal 2,20

BOŽJA BESEDA DANES 2

Revija Slovenskega bibličnega gibanja ISSN 131-5772 XV (2008)

LETO APOSTOLA PAVLA 28. 6. 2008 do 29. 6. 2009
ob 2000-letnici Pavlovega rojstva

»Če smo pa s Kristusom umrli, verujemo, da bomo z njim tudi živeli,
vedoč, da od mrtvih vstali Kristus več ne umrje« (Rim 6,8-9)

UREDNIKOVA UVODNA BESEDA

Dr. Rudolf Koncilija

LETO APOSTOLA PAVLA

Začenjamo ga 28. 6. 2008 v vesoljni Katoliški Cerkvi. Nanj smo se pripravljali s srečanji in prireditvami, zlasti s postnimi premišljevanji v dvorani Teološke fakultete v Ljubljani in drugod.

Posameznikom, skupinam, župnijam in občestvom priporočamo za poglabljanje v Pavlovo misel in duhovno prakso naslednje pripomočke:

- Prvi od njih je pravkar natisnjena knjiga: Dr. Rudi Koncilija, PAVEL, Slovensko biblično gibanje, Ljubljana 2008. V njej najdete šest učnih in duhovnih enot, ki zajemajo vsa Pavlova in pavlinska pisma.

- Drugi od njih je štiri leta star, kratek priročnik osnov Pavlove teologije z naslovom: Jože Plevnik, APOSTOL PAVEL: S KRISTUSOM V BOŽJO SLAVO, Župnijski urad Ljubljana Dravlje, Ljubljana 2004.

- Tretji od njih je že nekoliko starejši: John Drane, PAVEL, Ognjišče, Koper 1987. Ta v osmih poglavjih pokaže Pavla v različnih vlogah.

- Četrty od njih je serija občasnih člankov v Družini o svetem Pavlu, ki jih piše doc. dr. Maksimilijan Matjaž. Namenjeni so izrecno letu apostola Pavla.

- Peti od njih pa je posebna rubrika v naši reviji, ki jo ureja doc. dr. s. Snežna Večko in bo v Letu apostola Pavla ves čas namenjena njemu.

Ker je v Sloveniji istočasno tudi Leto mladih, priporočamo uporabo naštetih pripomočkov še prav posebej mladim in njihovim srečanjem po župnijah in drugod.

SVETOVNI KONGRES SVETOPISEMSKE PASTORALE

bo potekal v Dar es Salamu v Tanzaniji v Afriki od 24. 6. –3. 7. 2008. Obravnaval bo temo »Božja beseda: izvir sprave, pravičnosti in miru«, pod svetopisemskim geslom »Kristusovi poslanci smo« (2 Kor 5,19–20). Tema bo obdelana pod vidiki: videti – presoditi – kontemplirati – raziskovati – delovati.

Na ta kongres pridejo vsakih šest let vsi voditelji katoliških bibličnih gibanj iz vsega sveta. Nekateri pa pošljejo na-

mestnika. Tudi Slovenija ima tam volilno pravico.

PRIPRAVA NA VOLILNI OBČNI ZBOR SBG

Volitve pa ne bodo samo v Afriki na svetovni ravni, ampak novembra letos tudi na našem letnem srečanju. Takrat bo minilo 15 let od ustanovitve SBG. Vsakih pet let poteče mandat Odboru SBG. Vsak ordinarij imenuje enega predstavnika iz svoje škofije, ti pa izmed njih izvolijo na letnem srečanju predsednika, ki ga predložijo v potrditev Slovenski škofovski konferenci. Enega člana nam pošlje zamejstvo, enega pa Biblična stolica na Teološki fakulteti. Udeleženci letnega srečanja pa določijo, koliko članov naj odboru še dodamo. Potem jih izvolijo izmed navzočih.

Bistvene poteze za biblično pastoralo v letu apostola Pavla mora potegniti še stari odbor, novi, ki bo prevzel delo novembra, pa bo moral začeto nadaljevati in dopolnjevati. Obema pa bo še posebej treba misliti na to, kako se z biblično pastoralo vključiti tudi v Leto mladih v Cerkvi v Sloveniji.

Božja beseda danes je revija, ki jo izdaja Slovensko biblično gibanje.

Revija izhaja štirikrat letno (marca, junija, septembra in decembra).

Naslov gibanja in uredništva:

Poljanska 2, 1000 Ljubljana,
tel.: (01)43-14-278 ali (01)43-25-105

Uredniški odbor:

dr. Rudolf Koncilija (odgovorni urednik),
doc. dr. s. Snežna Večko (razprave),
doc. dr. Marijan Peklaj (zanimame),
prof. Bogomir Trošt (dogajanja)

Cena: posamezna številka 1,25 EUR,
celoletna naročnina 5,00 EUR;

Transakcijski račun:

pri Krekovi banki,
št.: SI56 2420 0900 4563 958

Razmnožil Salve d.o.o. Ljubljana

Vsebina

UREDNIKOVA UVODNA BESEDA (dr. Rudolf Koncilija)	2
VESELITE SE V UPANJU (Rim 12,12) Pavlova teologija o križu in opravičenju (doc. dr. s. Snežna Večko)	3
ROMANJE V SVETO DEŽELO (nadaljevanje) Jeruzalem (dr. Marija Stanonik)	7
ZANIMA ME Nepodpisana z Dolenjske (doc. dr. Marijan Peklaj)	9
PESMI (Marjeta Longyka) Počakaj me	3
Tako si blizu	5
Poljubi	6
Teologija telesa	10
Ti moraš rasti, jaz pa se manjšati	11
Smrt	12
Ne biti	13
DOGAJANJE Binkoštna vigilija 2008 (Irena Grah)	11
Prakticiranje evangelija - Navodila za krščansko življenje v občestvu (dr. Rudolf Koncilija)	12
BOŽJA BESEDA ZA VSAK DAN (Pripravljala s. Metka Tušar)	14

VESELITE SE V UPANJU

Rim 12,12

Doc. dr. s. Snežna Večko

PAVLOVA TEOLOGIJA O KRIŽU IN OPRAVIČENJU

Cerkev pri bogoslužju Božje besede daje vernikom v hrano bogat izbor iz pisem apostola Pavla. Tako Pavlova globokoumna razlaga Kristusove skrivnosti že skozi stoletja razsvetljuje srca vernikov, kot je razsvetljevala prve prejemnike Pavlovih pisem. Vendar so to zahtevna besedila, katerih sporočilo se žal mnogokrat ne dotakne naše duše. Večkrat ne razumemo, kaj Pavel s toliko zavzetostjo razlaga, prepričuje, brani, vzpodbuja ... V besedilu čutimo človeka, ki se je ves predal oznanilu, nam pa vseeno ostaja odmaknjen. Leto apostola Pavla od letošnjega do naslednjega junija nas vabi, da se poglobimo v Jezusovo oznanilo, kakor ga je oznanjal Pavel, da bi nagovorilo in razžarilo tudi naše srce in duha.

Kaj je oznanjal Pavel? Bogastvo in raznolikost njegovega nauka bi lahko preprosto strnili v eno sporočilo. Pavel daje odgovor na vprašanje, s katerim se tako ali drugače sreča sleherni človek: Kako stojim pred Bogom? Kot pravičen ali kriv, zadolžen? Če sem pravičen, kaj me je napravilo takšnega? Če sem kriv, ali je varno pred Bogom tako živeti in umreti? Kaj naj storim, da postanem pravičen?

Možna sta dva odgovora, podobno kot pri zadolžitvi v civilni družbi:

ali sam odplačam dolg
ali mi je odpuščen.

Dolg je lahko velikanski. Presega moje zmožnosti za odplačilo. Lahko me požene v obup ali v strahovit boj, da zberem odkupnino. Kdo si upa misliti, da mu bo dolg kar odpuščen? Pavel se je kot poznavalec Svetega pisma in član farizejske stranke oklenil prepričanja, da more dolg odplačati z natančnim, do potankosti vestnim izpolnjevanjem Postave v vseh predpisih. Zahtevna naloga za vse življenje. Toda edino tako bo opravičen pred Bogom. Zato se predpisi množijo in postajajo vse natančnejši in njihovo izpolnjevanje vse strožje ...

Potem pa se Pavel pred Damskom sreča z vstalim Gospodom. In on mu razodene, da je vse njegovo prizadevanje kakor tudi prizadevanje kateregakoli človeka, da bi odplačal dolg, nezadostno. Dolg je izbrisan po Božji milostni odločitvi. In človek je preustvarjen v novega človeka po Božji podobi, opravičen z njegovo milostjo. V tej odločitvi ima središčno vlogo Jezusova daritev na križu. Odrešeni smo z njegovo daritvijo za nas. To je odkritje, ki človeka preplavi, prevzame do dna biti – Pavla je zajelo kot vihar v svoje peruti. Nekdo – Jezus Kristus – je zame šel v najstrašnejšo smrt, da me preustvari v novega, Božjega človeka. Pavel dojame skrivnost Svete Trojice, iz katere izvira ta načrt in njegova

uresničitev. Dojame skrivnost Božje ljubezni, ki se je razodela v Jezusovi daritvi na križu in odslej gleda na vse skozi Jezusa Kristusa. Skuje izraz z veznikom »syn« (s, z): z Jezusom živeti, z Jezusom umreti, vstati ...

Toda, kako naj to mi dojamemo? Večina religij skuša občutje krivde pred Bogom premagati s spokornimi opravili, darovanimi Bogu, podobno kot je bilo Pavlovo dožemanje pred doživetjem Damska. V središču zgodovine religij je

Počakaj me

Ostal za Tabo kelih je pepela,
gomila majhna in na njej bel križ.
Kar bil si, kar si sanjal, hrepenel,
vse je prešlo.

A saj Ti nisi tu. Ta križ
je le spomin, da človek kdaj
poroma za ranami
še živih bolečin.

Ti zdaj v Ljubezni Božji si navzoč;
kako – ne vem.

V njej zate jaz skrbim, Ti zame,
pomahava si kdaj
in pošljeva poljub tja čez.

In srečava se tam nekoč.
Do dna. Do konca. Ti in jaz.
Počakaj me, ko pridem, boš?

Marjeta Longyka

prav vprašanje zadostilnega dela, s katerim ljudje želijo pomiriti božanstvo in ga napraviti človeku naklonjenega. V Novi zavezi pa je smer skoraj povsem obratna. Ni Bog tisti, ki čaka, da bodo grešniki prišli in se z njim spravili, temveč jim gre on prvi naproti in se z njimi spravi. Ta Božji prihod k nam se je zgodil po križu.¹ Toda pot do razumevanja te Božje logike se srečuje s premnogimi ovirami – danes po dva tisoč letih krščanstva imamo še vedno težave z razumevanjem križa. Pavel o skrivnosti tega ne/spoznanja in človekove ne/odgovornosti piše vernikom v Prvem pismu Korinčanom.

V 1 Kor 1,18-25 predoči vernikom Božjo zamisel o križu, ki je nasprotna tuzemskemu mišljenju. To predstavi v obliki medsebojne prepletenosti treh paradoksnih trditev:

A) 18-19 - *paradoksnost križa*

- za tiste, ki so na poti pogubljenja, norost
- za tiste, ki so na poti rešitve, Božja moč

B) 20-24 - *paradoksnost oznanila o Mesiju:*

- modrost → norost
- modrost sveta // modrost Boga
- norost oznanila → vera, rešitev
- Judje znamenje, Grki modrost // križani Mesija
- spotika, norost // Božja moč, Božja modrost

A₁) 25 *paradoksnost Božje modrosti*

- Božja norost / je modrejša od ljudi
- Božja slabost (slabotnost) / je močnejša od ljudi

Odlomek predstavlja temeljno temo pisma, to je *nauk o križu*

1. Prim. J. Ratzinger, Uvod v krščanstvo, prev. J. Urbanija, Celje 1975, 208-209.

(1,18: *ho lógos ho tou staurou*). Pavel predstavi paradoks nad paradoksi: oznanilo o križanem Mesiju, ki je modrost in odrešenje. Pavel postavi zahtevo, da mora biti vsako *govorjenje o Bogu in Božjih atributih utemeljeno na križanem Kristusu, ne pa na človeških predstavah o tem, kar velja za »modro«*.²

I. »Škandal« križa

Križani Mesija je bil tako v judovskem kakor v poganskem svetu popolno nasprotje običajnemu mišljenju in čutenju. Križanje je predstavljalo najstrašnejšo in najbolj ponižujočo kazen za največje hudodelce. Izhaja iz poganskega okolja, v judovskem prostoru pa so ga priložnostno uporabljali šele v času Hasmonejcev. Aleksander Janej je leta 88 pr. Kr. dal križati 800 farizejev, ki so proti njemu organizirali upor. Kumranska skupnost je predvidela križanje kot kazen za izdajo ljudstva. Pri tem so se opirali na določilo v postavi 5 Mz 21,22-23: »Če kdo naredi greh, ki zasluži smrtno kazen, in ga usmrtijo ter ga obesiš na drevo, naj njegovo truplo ne ostane na drevesu čez noč, ampak ga vsekakor pokoplji še isti dan! Kajti obešenec je preklet od Boga; ne skruni svoje zemlje, ki ti jo Gospod, tvoj Bog, daje v dediščino!« Vendar ne moremo reči, da so Judje imeli vsakega križanega za prekletega, saj je bilo križanih tudi veliko postavi zvestih Judov. Vsekakor pa je bila zamisel o križanem Mesiju povsem zunaj judovskih predstav o poslanstvu Mesije. Tudi helenistično-rimskemu svetu se je križani Odrešenik zdel sprevrženo praznoverje.³

2 Prim. M. Matjaž, *Eksegeza Nove zaveze. Pavlova pisma (Izbrana poglavja)*, UL, Teološka fakulteta, Ljubljana – Maribor 2003, 2. dopolnj. izd., 42-43.

3 Prim. M. Matjaž, *Eksegeza Nove zaveze*, 43.

V judovskem svetu je moralo oznanjevanje križanega Mesija nalleteti na največji odpor in je bilo označeno za bogokletje. Da ga je Pavel postavil v središče svojega oznanila, dokazuje, da ga je Križani sam poučil, še več, prisilil, da »normalni« vrednostni sistem postavi na glavo: »Ker pač svet prek modrosti ni spoznal Boga v njegovi modrosti, je Bog po norosti oznanila sklenil rešiti tiste, ki verujejo« (1,21). To pomeni: Svet Boga v njegovi modrosti, ki se razodeva v stvarstvu in v postavi, s pomočjo lastne modrosti ni spoznal. Ali s tem Pavel pravi, da se Boga v stvarstvu in postavi ne da spoznati? Da sta človeško spoznanje in modrost nesmiselna? Da šele križ odpira pot k Božjemu spoznanju?

Če bi bilo tako, če bi bil torej človek po svojem bistvu nezmožen spoznati Boga, ne bi bil kriv, da ga ni spoznal. Saj ga ni mogel spoznati! Toda Pavel ne pravi tega. V. 21a vsebuje skrito obtožbo: Ljudje bi lahko spoznali Boga v njegovi modrosti, pa ga *dejansko* niso spoznali. Podobno trdi v Rim 1,18-3,20, da so vsi grešniki, tako Judje kot pogani. Tudi to ni načelna sodba, temveč trditev, da so vsi grešniki zato, ker *dejansko* niso izpolnili postave. Razlog je v tem, da spoznanje Boga ni le razumsko dejanje, temveč tudi dejanje *hote-nja*, t.j. dejanje *pokoritve in poslušnosti*. Svet zato ni spoznal Boga v njegovi modrosti, ker je hotel Božjo modrost doumeti s človeško modrostjo, jo prilagoditi svojim zahtevam, namesto da bi se ji podvrgel v pokorščini. V v. 21a Pavel trdi, da Božjo modrost, ki jo srečamo v stvarstvu in v postavi, zgrešimo, če jo obravnavamo z merili človeške modrosti. Merilo za odkritje Božje modrosti je Kristusov križ. Beseda križa razkrije, ali se je človek pripravljen podvreči Božji modrosti, ali nasprotno hoče, da

se Bog podvrže njegovi človeški modrosti. Človeška modrost ga ne vodi k Bogu, temveč ga drži v svetu in v njegovi pokvarjenosti. Rešitev lahko pride le od Boga in človek jo lahko sprejme le v *poslušnosti vere* (prim. 1 Kor 1,18).⁴

»Beseda o križu« nam razkriva edini pravi način spoznanja Boga. Ta beseda človeško modrost preobrača v norost (v. 20). Sama pa, čeprav je v očeh sveta norost, predstavlja najvišjo modrost. Hkrati udejanja Božje odrešenjsko dogajanje. »Beseda o križu« je soteriologija, najbolj notranje jedro Božjega odrešenjskega delovanja.

2. Križ v središču Pavlove teologije

Križ stoji v središču Pavlovega oznanjevanja (prim. *križ* *σταυρός* oz. *križanje* v 1 Kor 1,13.17.18.23; 2,2.8; Rim 6,6; 2 Kor 13,4; Gal 2,19; 3,1; 5,11.24; 6,12.14; Ef 2,16; Flp 2,8; 3,18; Kol 2,14; Heb 6,6; 12,12). V Pismu Rimljanom Pavel pravi:

4 Prim. H. Merklein, »Das paulinische Paradox des Kreuzes« v *Trierer Theologische Zeitschrift* 106 (1997) 2, 81-98.

Tako si blizu

Tako si blizu, tako v meni,
da si mi daleč in tuj.
Si rajši napravim malika –
igračo norčavo –
in ga častim.

Si strašen in velik in moj,
bolj moj kot jaz sebi.
Mi trgaš srce – naj umrem,
da bom prosojna Zate!

Marjeta Lonyka

»... opravičeni pa so zastoj po njegovi milosti, prek odkupitve v Kristusu Jezusu. Njega je Bog javno določil, da bi bil s svojo krvjo orodje sprave ...« (Rim 3,24-25a; 4,25).⁵

V Pavlovi teologiji križ predstavlja edinstveni temelj odrešenja. Rešitev prihaja po križu. Kako? Pismo Hebrejcem Jezusovo smrt na križu povezuje z obredom in teologijo judovskega praznika sprave. Razvija misel, da vse množice daritev po svetu v želji, da bi človeštvo po njih doseglo spravo z Bogom, le-te ne morejo doseči. Vse te daritvene živali so že itak Božja last. To, kar Bog želi oziroma zahteva, je brezpogojni človekov »da« Bogu, svobodna izročitev Bogu v ljubezni. Te je bil v polnosti zmožen samo eden, Jezus Kristus. Umrl je kot politični obsojenec, a ta smrt je bila edina prava liturgija, bogoslužje svetovne zgodovine. V njem je stopil skozi zagrinjalo smrti v resnično svetišče, pred obličje samega Boga. Namesto daritvenih živali je daroval samega sebe, svoj lastni jaz, v popolnosti svoje predanosti Očetu. Ura križanja je po Pismu Hebrejcem pravi in dokončni praznik sprave. Edinstvenost Jezusove daritve je v edinstvenosti njega samega – v njem je ljubezen Boga samega postala človeška ljubezen. Zato je bila njegova daritev izraz brezpogojne ljubezni, kakršno je mogel podariti edino on. V popolni predanosti Očetu in človeštvu je popolnoma zapustil samega sebe, zato nas lahko vodi k Bogu in s tem v odrešenje. Za Kristusa je ta izhod pomenil smrt. Zato tudi hoja za njim pomeni izstop iz sebe in s tem nekakšno raztrganost lastnega bitja, križ, bolečino, umiranje sebi. V svetu, ki je zaznamovan s smrtjo in sebičnostjo, ljubezen drugačna tudi ne more biti. Po

5 Prim. M. Matjaž, *Eksegeza Nove zaveze*, 45.

besedah Jeana Danieloua je Jezusov križ raztrganost med presveto Trojico, v katere naročju je vedno bival, ter med skrajno globino človeške izgubljenosti, kamor nas je šel iskat. In tako postaja jasno, da niso bolečine Božjega Sina tiste, ki so nas spravile z Bogom, temveč ljubezen, ki hoče združiti tolikšne razdalje, kakršni sta sveti Bog in grešni človek, in se v tem povezovanju raztrga.⁶

Križ nam razodeva, kdo je Bog in kakšen je človek. Tudi Platon je prišel do spoznanja, da bi pravični človek moral vzeti nase videz nepravičnosti, da bi dokazal, da se drži pravičnosti zaradi nje same, in bi bil zato mučen. Jezusovo križanje nam pove, da človek ne prenese pravičnika, ker se ob njem razode ne njegova krivica. Po sprevrženi logiki potrebuje nepravičnost drugega, da bi se mogel čutiti pravičnega. To mu pravični že samo s svojim obstojem preprečuje. Zato se ga znebi. (In to se ponavlja skozi zgodovino do danes) ... Toda križ razodeva tudi, kdo je Bog. On stopa s človekom do tega brezna in ga v tem odrešuje. Sodi greh in odrešuje človeka. Tako je križ resnično središče razodetja, ko razodeva človeka pred Bogom in Boga pred ljudmi.⁷

Križ prinaša sporočilo o resnosti greha, razkriva nemoč padlega človeštva, da bi doseglo odrešenje, razkriva človeško samoprevaro o lastni pravičnosti. Na križu postane razvidno, kdo človek v resnici je: grešnik, ki krši Božje zapovedi in zato živi razdeljeno in se približuje smrti. Toda križ je tudi znamenje Boga, norost njegove ljubezni, ki se daruje za človeka. Tolikšna ljubezen ni mogla ostati v kraljestvu smrti. Jezus je vstal! Bog

6 Prim. J. Ratzinger, Uvod v krščanstvo, 210-216.

7 Prim. J. Ratzinger, Uvod v krščanstvo, 217.

Oče ga je obudil od mrtvih! Vstajenje izpričuje, da je ta 'norost' križa v resnici najvišja 'modrost'. To je paradokсна logika Božje ljubezni, Božje modrosti in Božje moči: Bog razodene v največji nemoči največjo moč. Kristusovo izničenje z epilogom v vstajenju je dokončno razodetje Boga.⁸

Križ stoji v središču Pavlove teologije. Njegovo moč za nas nam lahko oslabi in izpodjeda naša »navajenost« na križ. Za Pavla in antični svet ravno pohujšanje in norost, kot glavni značilnosti križa, »napravljata« križ za razpoznavno znamenje. Poglavljanje v njegovo sporočilo tudi nas po dva tisoč letih krščanstva osvobaja te ravnodušne navajenosti. Kajti tudi za nas danes velja: če hočemo spoznati Boga, moramo lastno, človeško modrost ukloniti Božji sodbi. Le tako lahko spoznamo Božjo modrost, ki vedno ostane skrivnost.

3. Križan je bil za nas

Govorjenje o križu nikoli ne more ostati le objektivni sistem, vsklajeno uvrščen v teološko zgradbo. To je marveč oznanilo (kerigma) o naši, o moji rešitvi iz zadolženosti, ki jo je on prevzel namesto mene in zame, za vse nas. Dejstvo je, da Kristusov križ pomeni brezmejno trpljenje, ki je prizadelo njegovo telo in še globlje njegovo dušo. Sprejel je prekletstvo križa (prim. Gal 3,13), kar pomeni zapuščenost, praznino, samoto, ločitev od Boga in izključenost iz ljudstva. To predstavlja višek trpljenja in ga potrjuje tudi krik iz Ps 22, ki ga je Jezus molil na križu: »Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil?« (Mt 27,35). On, ki je kot človek ves živel iz Očetove ljubezni, je na križu kot kazen za vse človeško zavračanje Boga izkusil izgubo Boga in

zavrženost od njega. Tega trpljenja Kristusove duše ne bo nikoli moglo dojeti človeško srce – za vedno bo ostalo zagrnjeno v tančico Božje skrivnosti.

Kot pravi Raniero Cantalamessa, pa vendar lahko iz izkustva, kako težko je biti po krivem obtožen, vsaj nekoliko zaslutimo, kakšno brezno se skriva za dejstvom, da je bil Jezus pri Očetu »obtožen« slehernega greha na svetu. Jezus je v najvišji meri občutil najstrahovitejši in najuniverzalnejši vzrok človeškega trpljenja, občutek krivde. To je bilo potrebno, da bi v zameno za prekletstvo, ki bi moralo zadeti nas, na nas prišel blagoslov (prim. Gal 3,13). Cantalamessa se nasloni na razlago Svetega pisma pri cerkvenih očetih, ko pravi, da je Kristus na lesu križa sam pil grenke vode greha in jih preoblikoval v sladke vode milosti (k besedilu o grenki vodi v puščavi, ki je postala sladka in pitna, potem ko je Mojzes vanjo vrgel kos lesa – gl. 2 Mz 15,23sl.). V svojem trpljenju je Jezus udeležanil veliko »skrivnost brezbožnosti« (prim. Tim 3,16), s svojo pobožnostjo pa je ustvaril za ljudi nov položaj pred Bogom, in ta položaj je odrešenje.⁹ To je skrivnost nadomestnega trpljenja nedolžnega, ki zato, ker sam nima krivde, za katero bi moral zadostiti, more trpeti namesto krivcev, v duhu pesmi o Gospodovem služabniku pri preroku Izaiju (Iz 52,13-53,12). Apostol Peter je prerokove besede naobrnil na naslovljence svojega pisma, s tem pa na slehernega, ki se prišteva h krščanskemu občestvu: »Sam je na svojem telesu ponesel naše grehe na les, da bi mi grehom odmrli in živeli za pravičnost. Po njegovih ranah ste bili ozdravljeni. Kakor ovce ste namreč blodili, zdaj pa ste se vrnili k pastirju in varuhu

vaših duš« (1 Pt 2,24-25). Starodavna homilija na veliko soboto se ustavlja ob tej nedoumljivi ljubezni in polaga v Kristusova usta besede: »Poglej pljunke na mojem obrazu, ki sem jih dobil zaradi tebe, da bi te spet postavil v prvotno življenje. Glej udarce na mojih čeljustih, ki sem jih zato pretrpel, da bi tvoj popačeni lik prenovil po svoji podobi ... Moja stran je ozdravila bolečino tvoje strani, moja smrt te bo rešila smrti predpekla. Moja sulica je zdržala sulico, ki je bila naperjena vate ...«¹⁰

Krščanska pobožnost do Jezusa Kristusa se je vedno napajala tudi iz krepkega toka Pavlovega nauka o našem odrešenju po križu. Kristus na križu mi razodeva, da sem grešnik/ca in da je on prevzel nase mojo obsodbo. Zato se morem tako tudi sprejeti, kot grešnik/ca, ki sem noro ljubljen/a od Boga. Ko to storim, postajam eno s križanim Kristusom, ki mi v svoji smrti zame podarja opravičenje in možnost novega življenja z njim.

Poljubi

Snežinka na ustnici.
O, Tvoj poljub, Gospod!
Tako nežen –
zdrami me iz zamišljenosti.
Kaj, če ga ne bi opazila?
Še ena na veko!
In na razprto dlan!
Ne maram klobukov,
kap in dežnikov.
Le Ti me poljubljay
poljubljay!

Marjeta Longyka

⁸ Prim. M. Matjaž, *Eksegeza Nove zaveze*, 45-46.

⁹ R. Cantalamessa, *Živeti v Kristusu. Duhovno sporočilo Pisma Rimljanom*, prev. M. Leskovar, Ljubljana 2007, 87.

¹⁰ *Bogoslužno branje 3*, Ljubljana 1977, 8.

ROMANJE V SVETO DEŽELO

Strokovno vodstvo, zgodovinska in svetopisemska razlaga:

akademik prof. dr. Jože Krašovec

in doc. dr. Maksimiljan Matjaž

Zbrala in uredila dr. Marija Stanonik

PO POTEH IZVOLJENEGA LJUDSTVA IN NAŠEGA GOSPODA JEZUSA KRISTUSA (1998, 2000)

Jeruzalem (nadaljevanje)

Betesda

**Ozdravljenje v kopeli Betésda
(Jn 5,1–18)**

Tu so izkopanine bazena v Betesdi, ki je služil za kopeli in obredno očiščevanje. V Betesdi je Jezus ozdravil človeka, ki je bil bolan osemtrideset let (prim. Jn 5,1–18). Še se vidita dva velika vodnjaka. V rimskem času so se tu kopali. Koperi je čas seveda zasipal, sedaj pa so njihove razvaline na voljo za ogled. Tradicija postavlja sem kraj Marijinega rojstva in kot spomin na ozdravljenje in v čast Devici Mariji in njenim staršem Joahimu in Ani je bila tu prva cerkev posvečena Mariji. Ostanki bizantinske bazilike so iz 4. stoletja. Prihod Perzijcev je

cerkev uničil. Sultan Saladin je imel tu šolo za Koran. Nad portal je dal napisati arabske napise. V začetku 12. stoletja so križarji v domnevi, da so tu živeli Ana, Joahim in Marija, sezidali novo v spomin sv. Ane in pri tem uporabili kamne iz vodnjaka zraven. Nova cerkev njej v čast, ki jo imajo za najlepšo cerkev v Jeruzalemu, je iz angleškega obdobja. Leta 1871 so jo Francozi prevzeli od Turkov in začeli zanjo skrbeti. Zdaj je tu sedež koptskih kristjanov.

Notranjost cerkve je preprosta. Edini okras te cerkve sta bik (se ne vidi dobro) in človek na dveh kaptelih, toda zadaj sem potem odkrila še dva podobna, le da manjša. Te figure bi utegnile predstavljati štiri evangeliste. Ob vstopu v cerkev je na levi čudovit kip sv. Ane z Marijo. Belina v evangeliju predstavlja skritost, čistost. Cerkev ima »zelo močno akustiko. V tej cerkvi vsak poje. Po njej se je razlegala Ave Marija. Ravno izredna akustika cerkve verjetno zapelje marsikako skupino obiskovalcev, da zapojejo kake imenitne pesmi, ki niso duhovne. Od tod se zdi umestno opozorilo: *Basilique Sainte - Anne, This is a holy place / for prayer / and religious hymns only* (podčrtano v izvorniku). = Ta sveti prostor je samo za molitev in religiozno petje.

Mašo smo imeli spodaj v kriпти, ki je zelo lepo poslikana. Na oltarju so bili sveži nageljni. »Imeli smo praznik materinstva, družine, jaz sem v srcu kar malo godovala, pa mislim, da ne samo jaz,«¹ je zapi-

sala Ana. Jaz sem mislila na neko mamo Ano z devetimi otroki, kako se stiskajo v pretesnem stanovanju.

Sedanji oskrbniki te cerkve so poskrbeli za kratko razlago v več jezikih o zgodovini te cerkvene stavbe. Vendar prosijo, da bi obiskovalci liste s pojasnilom vrnili. Milo mi je bilo, ko sem brala: »Prosim, položi me ponovno na moje mesto. Misli tudi na ostale obiskovalce. Hvala! SLOVENSKO. Morda je to še edini spomin na čas, ko so tu slovenske šolske sestre vodile gospodinjstvo. Toda nekdo je v besedi »slovensko« -e- popravil v -i-, očitno misleč, da gre za slovaščino. To pomeni troje, a) že znano dejstvo, da nas zamenjujejo s Slovaki, ki se očitno bolje promovirajo v svetu; b) da je besedilo bral kdo, ki se vsaj malo spozna na slovanske jezike; c) kako bi se morali veliko bolj spoštovati.

Vodnjak Siloa

**Jezus ozdravi sleporojenega
(Jn 9,1–40)**

Izvir, Tihona, Deviški vrelec. Jude temu kraju pravijo Šoloa, ker se strogo drže hebrejskega jezika. Latinščina in grščina pa ne poznata šumnikov, od tod Siloa. Za nekatera imena obstajajo tudi po tri variante. Že leta 700 pred Kr. je Siloa ime vodnjaka, ki je pomenilo poslati. To je mesto, kamor je bila voda poslana po tam kanalu. Našli so opis zadnje faze kopanja rova, ko so kopači z obeh strani prišli skupaj. Ta vodnjak so izkopali v obdobju med Davidom in Herodom. Pobožen kralj Ezekija (Iz 7) je v domnevi, da jih bo napadel asirski kralj, hotel rešiti Jeruzalem

¹ Ana Hostnik, "študijsko" romanje v Sveto deželo (Rokopis).

tako, da je dal narediti vodni kanal skozi živo skalo do tistega mesta, kjer je tekla voda. V času pred Kristusom je bilo težišče problemov na izvirih vode. Herod je rešil problem z zbiralniki vode. Pri Betesdi je obsežen 65 x 35 m in globok okrog 10 m. Na vsake 50 – 100 m je bil velikanski zbiralnik. Napeljali so vanje kanale iz virov v dolini in okolici in jih napolnili v deževnem obdobju. Morali so imeti jamstvo za oskrbo z vodo. Tako je bilo leta 44.

"Deviški vrec je bil nekdaj na pobočju, do danes pa se je v dolini nabralo 30 m nasipa. Ob nalivih voda prinaša debelo kamenje. Vodnjak Siloa je bil sakralne narave, od tod so vodo v sprevodu nosili v tempelj. Nekateri povezujejo ime Deviški vrec za znameniti vodnjak Siloa z Marijinim deviškim spočetjem.

Iz predora so se z občutkom olajšanja prikazali trije mladi s svetilkami, mokri skoraj do pasu. Prišli so od Gihona. Mi po vodi nismo hodili, ampak smo se ustavili na začetku in na koncu tega studenca in poslušali njegovo šumenje. Spet je bila z nami Knjiga vseh knjig. Iz nje smo prebrali odlomek *Jezus ozdravi sleporojenega* (prim. Jn 9). »Njegovi učenci so ga vprašali: 'Rabi, kdo je grešil, on ali njegovi starši, da se je rodil slep?' Jezus je odgovoril: 'Ni grešil ne on ne njegovi starši, ampak da se na njem razode nejo Božja dela. Dokler je dan, moramo opravljati dela tistega, ki me je poslal. Pride noč, ko nihče ne more delati. Dokler sem na svetu, sem luč sveta.' Ko je to izgovoril, je pljunil na tla in s slino naredil blato. Pomazal mu je z blatom oči in mu rekel: 'Pojdi in se umij v vodnjaku Siloa (kar v prevodu pomeni Poslani). Odšel je torej in se umil. Ko se je vrnil, je videl....« (Jn 9,1–7). Potem smo spet prisluhnili razlagi na kamnu sredi vode: Mrtvo morje je predpoda voda življenja. Kakšno spoštovanje so dajali temu vodnjaku, se vidi iz tega, da so za šotorski praznik

duhovniki sami nosili vodo iz Siloe v tempelj – obredna voda. Siloa pomeni »poslan«. Spregledati na Siloi ne pomeni samo telesno videti, pomeni spregledati, videti in hkrati predvsem spoznati Mesija. Značilna je refleksija evangelista Janeza. Alegorično in metaforično razlaga. Fizična slepota postane simbol za duhovno slepoto.

Današnji okoliški prebivalci se še danes močno zavedajo znamenitosti tega vodnjaka. Veliko drobne dobrote sem bila deležna, ko sem se odpravila k Siloi še drugič, da bi bila njegova blagoslovljena voda v znamenje družini, ki ji je Gospod namenil posebno poslanstvo. Toličknega žvrgolenja ptic kot tistikrat menda še nisem slišala.

»Mene se je Siloa dotaknila za Veliko noč, doma,« piše Ana. »*Pojdita v mesto in naproti vama bo prišel mož, ki bo nosil vrč vode. Pojdita za njim in tam, kjer bo vstopil, recita hišnemu gospodarju: 'Učitelj pravi: Kje je moj prostor, kjer bi jedel pashalno jagnje s svojimi učenci?'*« (Mr 14,13–14; prim. Lk 22,10–12). Po nekaterih razlagah ta mož z vrčem vode prihaja ravno iz Siloe. Mož z vrčem vode je mož, ki nosi življenje, »pojdit«, pojdimo za njim.

Res se podamo navkreber do dvorane zadnje večerje. Torej smo tudi fizično nekako sledili »možu z vrčem vode...« Skupaj smo molili in slavili Boga. Molili smo k Svetemu Duhu.

Pater noster

»... pojdi v svojo sobo, zapri vrata in moli k svojemu Očetu, ki je na skrivnem...« (Mt 9,6)

Sprva je bila na tem mestu votlina, imenovana votlina Jezusovih nauk, ker naj bi Jezus v nji učil očenaš in govoril o poslednjih časih itn. (Mt 24; Mr 13; Lk 11). Jezus je tedaj v duhu gotovo gledal razdejanje templja in Jeruzalema. Opogumljal jih je: »... ne skrbite vnaprej, kaj bo-

ste rekli, temveč govorite to, kar vam bo dano tisto uro. Ne boste namreč govorili vi, temveč sveti Duh...« (Mr 13,11). To je najmočnejši krščanski odgovor na apokaliptične čase. Na nas je, da smo odprti! Čez 100 let je bila nad votlino Jezusovih nauk postavljena bizantinska bazilika, imenovana Eleona – Oljčni vrt, ena od 4 glavnih Konstantinovih bazilik v Sveti deželi. Perzijci so jo podrl. Križarji so postavili cerkev Pater Noster, ki jo je sultan Saladin spet podrl. V 19. stoletju, pod angleško upravo, so to ozemlje odkupili Francozi za francoske karmeličanke. Lep čas smo se zadržali tu, v votlini, zapeli Očenaš v koralnem napevu, molili za slovenski narod. Zunaj smo posedli po stopnicah cerkve in brali ustrezne odlomke iz Matejevega in Lukovega evangelija, zapeli pesem Oče naš nebeški in spet v cerkvi zapeli Očenaš, ko smo zagledali v njej slovenski napis.

Po zunanjih stenah in v cerkvi Pater Noster – Oče naš – je v spomin na to Jezusovo molitev (Lk 11,1–4; Mt 6,9–13) okoli sto plošč z napisom Očenaša v različnih jezikih. Začeli so jih nameščati že v 19. stoletju. Ploščo s slovenskim besedilom Očenaša je že pred I. svetovno vojno še v času Avstro-Ogrske prinesel v Sveto deželo škof Jeglič ob vseslovenskem romanju pod njegovim vodstvom. Vidimo ga v živo, kar je posebna sreča, saj je cerkev navadno zaprta za goste. Je na steni zadaj, ob vhodu. Okvir je okrašen s slovenskimi rdečimi nageljni in modrim cvetjem. Besedici »oče naš« pomenita množico otrok, ki imajo skupnega Očeta. Pri Očetu se lahko vsi počutijo doma (Ciprijan).

Zaupanje rojeva prijateljstvo. Jezus je svoje učence naredil za prijatelje, ko jim je zaupal svoj pogovor z Očetom in jih naučil molitev, kako naj se mi pogovarjamo z njegovim in našim nebeškim Očetom.

ZANIMA ME ...

Doc. dr. Marijan Peklaj

Druga Mojzesova knjiga, 20. pogl., 3. vrstica; Ne delaj si rezane podobe, tudi ne kakršne koli podobe tega, kar je zgoraj na nebu, ali kar je spodaj na zemlji ... Od kod izvira osnova za čaščenje podob na oltarjih?

Nepodpisana z Dolenjske

Tole vprašanje, ki sem ga dobil lani na Radio Ognjišče, sem malo skrajšal, da bi imel več prostora za odgovor. Zdi se mi, da je prav, če se ustavimo ob navedenih svetopi-semških besedah. Bratje in sestre iz nekaterih krščanskih skupnosti nimajo zakramentov, zelo vneto pa se posvečajo preučevanju Svetega pisma. Lahko nas najdejo nepripravljene tudi pri desetih Božjih zapovedih, ko nam pokažejo, kaj v resnici piše v Svetem pismu. S tem mislim na to, da se večina katoličanov pri verouku nauči Božjih zapovedi na pamet v prirejani obliki. Seveda pri tem nihče ni imel namena krajšati ali spreminjati tega, kar Bog ukazuje ali prepoveduje. Iz praktičnih razlogov so nekatere obširne ubeseditve povzete na kratko. Pri tem pa ima vsak vernik možnost, da natančno bere in pre-mišljuje celotno besedilo v Svetem pismu, a kdo gre gledat?

Deset Božjih zapovedi najdemo v Drugi Mojzesovi knjigi 20,1-17 in v Peti Mojzesovi knjigi 5,6-21.

Prva različica stoji neposredno v dogajanju na Sinaju med bliski in grmenjem, drugo pa pripoveduje Mojzes Izraelcem pred svojo smrtjo na Moabskem višavju. Ko začnemo brati, nas pretrese, da Bog ne začne z ukazi, ampak se najprej predstavi z imenom, ki ga je razodel Mojzesu iz gorečega grma: »Jaz sem Gospod, vaš Bog ...« V izvorniku je namesto Gospod sveto Božje ime JHVH, ki ga veren Izraelec nikoli ne izgovori. Že samo ime nas spomni na epopejo rešitve Izraela iz Egipta. In Bog tudi nadaljuje svoj govor, ko nagovarja svoje ljudstvo: »..., ki sem te izpeljal iz egiptovske dežele, iz hiše sužnosti.« Tudi kot kristjan naj bi ob teh besedah doživel, da mi govori Bog, ki je rešitelj in je v Sinu, učlovečeni Besedi, dal sam sebe za odrešenje vseh ljudi, tudi za mojo rešitev. Pa tudi, da imam po Kristusu to čast, da pripadam ljudstvu zaveze. Kot takega me Bog nagovarja v zapovedih. Sledi prva zapoved v ožjem smislu: »Ne imej drugih bogov poleg mene!« Ta je v naših katekiz-mih in učbenikih povzeta kot »Veruj v enega Boga!« Izrael je rastele sredi narodov, ki so čistili številne bogove in boginje in ni bilo tako lahko, odpovedati se drugim bogovom. Tudi danes lahko to zapoved razumemo kot opozorilo, naj se ne zanašamo ne na stvari ne na ljudi, kot da so bogovi. Pesnik Menart je v šaljivi travestiji Deset človeških zapovedi kot prvo napisal: »Veruj le v tistega boga, ki v banki svoj oltar ima.«

Zdaj sledi vrstica, ki jo navaja

poslušalka Radia Ognjišče. Zmotila se je, ko je zapisala: 3. vrstica, v resnici je četrta. Glasi se takole: »Ne delaj si rezane podobe in ničesar, kar je zgoraj na nebu, spodaj na zemlji ali v vodah pod zemljo!« V nadaljevanju je še prepoved priklanjanja se tem »podobam« in jim služiti. In Bog to prepoved utemeljuje s tem, da je »ljubosumen Bog« (v. 5). Zanimivo je, da anglikanci, reformirani protestanti in pravoslavni jemljejo vrstice 4-6 kot 2. zapoved, katoličani in evangeličani (luterani) pa jih štejejo kot del 1. zapovedi. Judje štejejo spet drugače, vendar jemljejo prepoved čaščenja drugih bogov (v. 3) skupaj s prepovedjo kulturnih podob (v. 4-6) kot eno zapoved. Judje so bili v starem veku pravo čudo kot verstvo brez podob. Menda le keruba nad pokrovom skrinje zaveze nista motila zvestih vernikov. V Stari zavezi beremo zgodbe, ki svariyo pred izdelovanjem in čaščenjem malikov, na primer o zlatem teletu: 2 Mz 32 ali izreke, v katerih se pisci norčujejo iz zaupanja v malike, na primer v Mdr 13,10-15,19. Arheologija potrjuje, da se Izraelci pogosto niso držali te Božje prepovedi (prim. 1 Kr 12,28).

Za prepovedjo podob, ki bi bile narejene po modelu katere koli stvari v veselju se skriva prava teologija. Pomislimo na najrazličnejše živalske like, ki so predstavljali božanstva v starem Egiptu. Izraelski Bog je svoboden in hoče imeti svobodne vernike, take, ki jih ne bo vezala nobena materialna predstava. Z edinim pravim Bo-

gom ni moč manipulirati. Skrinja zaveze sicer ni bila podoba, vendar so Izraelci verjeli, da je Bog tam, kjer je ta skrinja, na poseben način navzoč. Veliko pove zgodba v 1 Sam 4, kako so Izraelci hoteli imeti pri sebi na bojnem polju ta predmet iz svetega šotora. Mislili so, da jim bo skrinja zanesljivo prinesla zmago nad sicer močnejšimi Filistejci, pa so jih Filistejci hudo porazili in v posmeh s seboj kot plen odpeljali še skrinjo zaveze. Če ta dogodek prenesemo na malikovanje, vidimo, kako se človek hitro nagne k magičnemu pojmovanju, češ, boga bom postavil tja, peljal ga bom tja, kjer mi bo ravno prav prišel, da prežene sovražnike ali miši ali kako drugo nadlogo, lahko bo pa tudi dal rasti pridelku na določeni njivi ali storil, da bo živila zdrava in plodna. To je magija, čisto nasprotje ponižne in vdane prošnje pred nevidnim in povesod prisotnim Bogom. Skušnjava, da bi hoteli z Božanstvom razpolagati, nikoli popolnoma ne ubežimo.

Edina podoba Boga v Stari zavezi je človek, ki ga je Bog »naredil po svoji podobi«. V Novi zavezi se položaj spremeni tako, da Bog dejansko postane kot človek viden človeškim očem. Jezus je »podoba nevidnega Boga, prvorojenec vsega stvarstva« (Kol 1,15). V krščanstvu se je polagoma uveljavilo upodabljanje, ne brez odporov. Ko kristjan prebere ta odlomek, potem pa vstopi v kako baročno cerkev, ga res lahko prešine misel, kako se to ujema s strogo svtopisemsko prepovedjo. Če zaidemo v kako moderno protestantsko molilnico, bomo sicer videli znamenje križa, a brez vsake upodobitve Jezusovega telesa. Dosledno po Božji zapovedi? Da, moramo pustiti tudi tako razlago. Vendar je treba dopuščati tudi razlago, ki pravi, da besedilo v 2 Mz 4-6 prepoveduje izdelovanje in kult malikov, malika namreč

pomeni tu uporabljena hebrejska beseda *pésel*, medtem ko podobe Jezusa, Marije in svetnikov ne morejo biti v nasprotju s temi besedami. Saj to niso maliki. Jezus je učlovečeni, torej vidni Bog; njegov kip ali slika nam pomaga, da se nanj živo spomnimo in ga počastimo v svojem srcu. Tudi podob Marije in svetnikov nimamo v cerkvah ali v stanovanju zato, da bi jih častili kot malike, torej lažne bogove, temveč kot podobe Božjih prijateljev in prijateljic, ob katerih mislimo na to, kako smo tudi mi poklicani, da bi jim postali podobni. In seveda je katoliški in pravoslavni nauk, da se tem svetim osebam, ki so samo ljudje, pa jih gledamo upodobljene, smemo priporočati, da nas one priporočajo pri Bogu. Za to, da jih častimo in se jim priporočamo, imamo osnovo v Svetem pismu (prim. Sir 44,1-15; Mt 5,3-12; Lk 1,48-49; Jn 19,26-27). Četudi morda marsikakšna upodobitev svetih oseb spominja na antično pogansko umetnost, čaščenje teh svetih oseb s pomočjo podob ni malikovanje. Če pa kdo to tako jemlje, je to zloraba ali velika nepoučenost in oddaljenost od pravega krščanstva. Gotovo škodi pravi pobožnosti prenatrpanost s podobami, posebno bi se morali varovati kiča. Osnova pobožnosti pred podobami je najprej v človekovi naravi, ki potrebuje tudi slike, glasove in vonje, potem pa tudi v Božji besedi, ki je polna podob za Boga in Božje skrivnosti. Včasih pa je zelo dobro, da zapremo oči in se zavestno odpovemo svetu slik, da bi laže iz globine srca počastili Nevidnega.

Pred kratkim me je nekdo opozoril, da je čisto prav imeti pred očmi podobo trpečega ali povečičanega Kristusa, ni pa prav, da imamo v cerkvah naslikanega Boga Očeta. Res je razlika. Vendar se sprašujem, ali nas Michelangelo, ki je na stropu sikstinske kapele

naslikal Stvarnika kot spoštovanje vzbujajočega sivolasega atleta, res moti v naši veri v nevidnega Boga. Razen tega imamo v Svetem pismu tudi nekatere zanimive besede o tem, kako je človek videl Nevidnega. Mojzes je po 2 Mz 33,23 smel videti Boga v hrbet, skupaj s starešinami je gledal Boga na Sinaju (2 Mz 24,10-11), v svojih nočnih videnjih je Daniel videl »Staroletnega«, ki brez dvoma označuje edinega Boga (Dan 7,13). Te in še veliko drugih »podob« v Svetem pismu kažejo na to, da v svojem Pismu Bog sam prihaja naproti človeški slabotnosti. Vse to me utrjuje v prepričanju, da 2 Mz 20,4-6 spadajo k prvi Božji zapovedi, da so resen opomin proti malikovalstvu, da pa naše čiščenje svetih podob samo po sebi ni malikovanje.

Teologija telesa

Te roke si dal mi, Gospod;
najprej zato, da začutim
v dlaneh kot pečat tvoj dotik;
postane naj mana za druge.

Gospod, to srce si mi dal;
najprej zato, da te čutim,
ko lačnega polniš z ljubeznijo –
naj bo za druge izvir.

Kaj naj Ti dam, kar ni Tvoje?
Daj, da te vzamem in sprejemem,
daj da te pijem in jem –
moj Jezus.

Marjeta Longyka

DOGAJANJE

Irena Grah

BINKOŠTNA VIGILIJA 2008

»BEDENJE OB BRANJU BOŽJE
BESEDE«

Po ustanovitvi škofije v Murski Soboti smo binkošti, prihod Svetega Duha, že drugič praznovali. To je milostni dogodek, ko so apostoli z Marijo v dvorani zadnje večerje pričakovali »tolažbo od Boga«. Kakor so se kristjani že od samega začetka pripravljali na velike praznike, tako smo tudi mi v škofiji Murska Sobota s postom, devetdnevnic, sv. spovedjo in v celonočnem branju Božje besede pričakovali prihod Svetega Duha. Ker je pa Marija v binkoštni dvorani med apostoli imela posebno mesto, smo se tudi na njo obračali z molitvijo in vzkliki: »PRIDI, SVETI DUH, PRIDI PO MARIJI!«.

V soboto, 10. maja 2008, smo v cerkvi Sv. Ladislava v Beltincih po večerni maši začeli z branjem Svetega Pisma. Ker je bilo leto DRUŽINE, smo želeli pri branju Božje besede odkriti pomen branja v družinah, pri katerem se neizmerno bogastvo milosti razliva na vse člane družine. V ta namen smo tudi izbrali dela iz Stare zaveze in dela iz Nove zaveze. Branje se je prepletalo s petjem in glasbo. Sodelovale so različne skupine iz naše škofije (biblična skupina, zakonska

skupina...). Ker pa imamo v naši škofiji več veroizpovedi, smo v tem letu k sodelovanju povabili tudi Evangeličane in Binkoštnike.

Vsaka skupina je imela eno uro na razpolago in jo je po svoje oblikovala ter določila, koliko bo petja in koliko branja.

Narejen je bil program (urnik) v katerem je bilo napisano, kdaj bo katera skupina brala in kaj bo brala s kratkim uvodom. Program je bil razdeljen po cerkvah in »vsak« si je lahko izbral, kaj bo poslušal in ob kateri uri ali pa kar celo noč.

Biti prisoten pri binkoštni vigiliji je posebna milost. Že od trenutka, ko stopim v cerkev v kateri gori samo lučka pri tabernaklju in na ambonu, kjer se v popolni tišini bere Božja Beseda. Samo Beseda se sliši ali pa rahlo petje, ki v tem vzdušju še posebno lepo zveni in dvigne duha. Vsi zunanji vplivi so oddaljeni, misli se počasi umirjajo in srce se odpira. Vedno bolj se vsaka beseda širi okrog mene in v meni. Ko se vse v meni umiri, sem tu, jaz in Beseda. Bog Oče, ki govori. Nahajam se tam in v tistem času, kjer me ta trenutek želi.

To ni poslušanje; nahajam se v Besedi in moj duh v Bogu in Sv. Duh s prisotnostjo vse skupaj zaokroži, izpopolni, da ni za nič drugega več prostora v meni. V takem sožitju z Bogom kakor da obstane čas in duša se napolni z Božjimi dobrotami, da lahko, ko sem spet v vsakdanjosti, iz njih črпам.

Govorila sem z gospo, ki je sodelovala pri evangeličanski skupini. Rekla je, da so bili presenečeni zaradi povabila in so z veseljem in kar z veliko skupino sodelovali.

Ravno tako mi je rekla gospa iz binkoštnih skupine. Zelo so bili povabila veseli, da pa ji je žal, da so tako skromno sodelovali, da bi se dalo v bodoče sodelovati še na bolj izpopolnjeni način.

Vsi smo pa bili mnenja, da je Bog eden in Sveti Duh prihaja nad NAS VSE, in ne dela razlik, kot jih delamo mi ljudje. V tem namenu si želimo še več takega sodelovanja. Vstali Gospod želi NAM VSEM po Svetem Duhu podeliti obilo sadov.

Pozdrav v Bogu.

***Ti moraš rasti,
jaz pa se manjšati***

Drug v drugega
se vraščava.
Dajva, zamenjajva:
jaz ti dam lakoto,
žejo, praznino;
Ti meni življenje,
svetlobo in kruh.
Ko se Ti dam,
sem šele cela;
ko se mi daš,
sem šele res jaz.

Marjeta Longyka

Literatura: Michael Theobald, RÖMER-BRIEF, 12–16, Stuttgart 1993

PRAKTICIRANJE EVANGELIJA - NAVODILA ZA KRŠČANSKO ŽIVLJENJE V OBČESTVU (Rim 12,1–15,13)

Apostol Pavel kot eden najglobljih mislecev se je zavedal, da krščanska etika ne sme ostati zgolj na abstraktni ravni. Zato je vsako abstraktno etično misel takoj prizemljal s čisto življenjskimi konkretnimi nasveti. Je realist, ni pa pragmatik. Vedno se najprej potruji za načelni vpogled v oblikovanje krščanskega življenja iz duha evangelija.

Najprej podaja temeljna navodila za prehod od vere k ljubezni (12,1–13,14). Kristjani naj spoznajo, kaj najbolj temeljnega evangelij zahteva od njih. Sami pa naj presodijo, kaj od tega se posebej tiče njihovega življenja. S pomočjo čisto konkretnih smernic prodre na področje, od koder lahko vodi konkretno krščansko občestvo in ga usmerja.

Pismo Rimljanom Pavel razume kot svoj evangelij, temeljni pogled na vero, ki pokriva hkrati področje etike. Iz krščanske vere kot vseobsežne oblike življenja izhaja krščanska etika.

Temeljna pravila krščanskega življenja, ki se začno v 12. poglavju, niso abstraktna, niso dvignjena nad časovno cerkveno resničnost.

1. Temeljna pravila: od vere k ljubezni (12,1–13,14)

Pavel si je ustvaril zelo dobro premišljen načrt, v katerega so vključena tudi temeljna pravila krščanskega življenja, ki jih podaja v Rim 12,1–13,14) za življenje po evangeliju.

Najprej napove temeljni program: »Ker je torej Bog tako usmiljen, vas rotim, bratje: darujte svoja telesa v živo, sveto in Bogu všečno žrtev; to je vaše smiselno bogoslužje.

In nikar se ne prilagajajte temu svetu, ampak se tako preobražajte z obnovo svojega uma, da boste lahko razpoznavali, kaj hoče Bog, kaj je dobro, njemu všečno in popolno« (12,1–2).

Temu temeljnemu programu za življenje po evangeliju pa sledi eklezialna smernica k razsodnosti. Razsodnost je ena glavnih cerkvenih kreposti.

To eklezialno smernico vsebujejo vrstice 3–8:

3 Sicer pa naročam po milosti, ki mi je dana, vsakomur izmed vas: ne imejte visokih misli, saj je to v nasprotju s tem, kar je treba misliti, ampak mislite na to, da boste premišljeni; vsak pač pome-ri vere, ki mu jo je Bog dal. 4 Kajti kakor imamo v enem telesu mnogo delov, ti deli pa nimajo vsi istega delovanja, 5 tako smo tudi mi, čeprav nas je več, eno telo v Kristusu, posamezni pa smo si deli med seboj. 6 Imamo različne milostne darove, pač po milosti, ki nam je bila dana. Če ima kdo dar preroštva, naj ga uporablja v skladu z vero. 7 Kdor ima dar služenja, naj ga uporablja za služenje. Kdor ima dar učenja, naj uči. 8 Kdor ima dar spodbujanja, naj spodbuja. Kdor daje, naj daje

širokosrčno. Kdor je predstojnik, naj ga odlikuje vestnost. Kdor izkazuje usmiljenje, naj to dela z veseljem.

S tem Pavel pojasni, da je etos v Jezusovem duhu občestveni etos:

Verniki kot posamezniki lahko vero zmaličijo v privatno zadevo, ki naj ne bi bila v ničemer neprijetna. Posledica tega je, da take-mu človeku vera postane tudi postranska zadeva.

Vera, ki je etična izpolnitev življenja, pa konstituira, vzpostavlja občestveni etos, ki konstituira občestvo. Po tej poti se vera uteleša v občestvu.

Potem sledi katalog etičnih in verskih pravil zadržanja (12,9–21), ki ga Pavel naslavlja na občestvo. Kolikor na posameznika, potem na posameznika v

SMRT

Primeš me za roko.

Nežno, a neizprosno

mi snameš maske,

da se razdrobi vse

ničevo,

nevredno in lažno.

Dotikaš se življenja

v globini in resnici.

Tvoji ognji prečiščujejo.

Me primeš za roko

in me vodiš v objem

Ljubezni.

Marjeta Longyka

občestvu, ne na posameznika zunaj občestva.

Samo zadnje pravilo Pavel naslovi na posameznika: »Ne daj se premagati hudemu, temveč premaguj hudo z dobrim« (Rim 12,21). To pravilo Pavel poveže s Prg 15,21 s. in ga ponovi v Rim 12,20.

Osebnost se torej zavzame za etos ljubezni.

V Rim 13,1–7 so dodana še navodila za zadržanje krščanskega občestva navzven: v odnosu do politike. V Rim 13,8–10 pa Pavel poveže množico svojih navodil v enem samem načelu ljubezni kot izpolnitvi postave.

Ob koncu dotukajšnjega naštevanja navodil opozori Pavel na motivacijo pravega ravnanja: Nimamo časa na pretek. Zato moramo čas, ki ga imamo še na razpolago, porabiti tako, da združimo vse svoje moči in zaživimo krščansko etiko.

Prenova mišljenja

Dobro premišljen Pavlov temeljni program (12,12) za življenje po evangeliju je zapisan v Rim 12, 1–2.

Kaj je za etično oblikovanje vsakega dneva iz vere temeljno? Posamezna navodila in etična pravila so krščanska občestva že pred tem prakticirala. Pavel pa jih postavi v luč svojega programa in nas aktualno nagovorijo tudi danes.

Temeljni besedi temeljnega programa krščanskega življenja sta:

- bogoslužje (v. 1) = darovanje teles
- delati dobro (v. 2) = prenova mišljenja

Katalog etičnih in verskih pravil zadržanja kristjanov (Rim 12,9–21)

Ta odlomek je sestavljen iz samih jedrnatih rekov. Navedeni so v določenem redu.

Vodilna motivacija je razločevanje med DOBRIM in ZLOM v. 9b: »Odklanjajte zlo, oklepajte pa se dobrega.«

v. 17: »Nikomur ne vračajte hudega s hudim. Pred vsemi ljudmi skušajte skrbeti za dobro.

v. 21: »Ne daj se premagati hudemu, temveč premaguj hudo z dobrim.«

Vrstica 17 in 21 tvorita OKVIR, s katerim zaobjemata skupino rekov, ki so namenjeni odnosu krščanskega občestva do nekrščanskega in krščanstvu sovražnega okolja (v. 17–21).

Prva polovica teksta (9–13.16) so reki, namenjeni medsebojnim

odnosom med kristjani (17–21). Gre za ljubezen do bližnjega ali bratsko ljubezen (12–10), kakor tudi za ljubezen do sovražnikov kot merilo za odnos do ljudi, ki ne pripadajo h krščanskemu občestvu. Torej imamo opravka z dvema žarišči, ki določata notranji red med reki.

Zelo smiselno je, da na začetku stoji stavek: »Ljubezen naj bo brez hinavščine«. Ta misel se navezuje naprej na 13,8–10:

8 Ne bodite nikomur dolžniki, razen če gre za medsebojno ljubezen; kdor namreč ljubi drugega, je izpolnil postavo. 9 Kajti zapovedi Ne prešuštvej! Ne ubijaj! Ne kradi! Ne poželi! pa tudi vse druge zapovedi so obsežene v besedi: Ljubi svojega bližnjega kakor sama mega sebe. 10 Ljubezen bližnjemu ne prizadeva hudega; ljubezen je torej izpolnitev postave.

NE BITI

Kot iz mrtvega semena neizraslo.

Kot nenapisan verz.

Kot, da se ne bi srečala.

Kot prihodnost (nikoli ne pride).

Kot odsotnost smisla.

Spati brez zavedanja

(kot kvant možnosti)

varno v Tvoji zavesti.

Je to slabo, ne biti?

Ti ljubiš tudi, česar ne ustvarjaš.

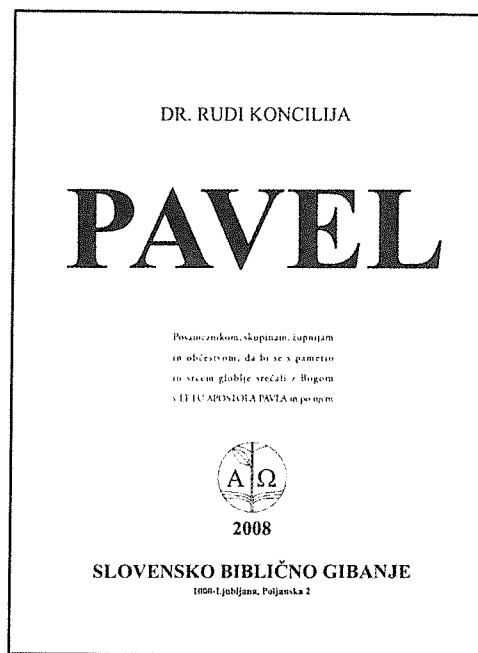
Marjeta Longyka

Tu je višek vseh pravil krščanskega zadržanja, ki jih tu vidimo kot razvoj in konkretizacijo krščanske ljubezni.

V. 14: »Blagoslavlajte tiste, ki vas preganjajo, blagoslavlajte in ne preklinjajte jih.«

V. 16: Drug o drugem imejte isto mišljenje, ne razmišljajte o visokih stvareh, marveč se prilagajajte skromnim. Ne imejte se v svojih očeh za pametne.«

Ti reki neposredno merijo v situacijo rimskih kristjanov. Prav oni so najbolj čutili potrebo po dosegi istega mišljenja (prim. Rim 14 s.).

BOŽJA BESEDA ZA VSAK DAN

Pripravlja s. Metka Tušar

JULIJ		
1. jul.	T Estera Am 3,1-8 Ps 5,5-8 Mt 8,23-27	Ljudje pa so se začudili in govorili: »Kakšen človek je ta, da so mu pokorni celo vetrovi in jezero?« (Mt 8,27).
2. jul.	S Martinijan Am 5,14-15,21-24 Ps 50 Mt 8,28-34	Pastirji pa so zbežali, odšli v mesto in sporočili vse, tudi o obsedencih (Mt 8,33).
3. jul.	Č Tomaž Ef 2,19-22 Ps 117,1-2 Jn 20,24-29	Jezus mu je rekel: »Ker si me videl, veruješ? Blagor tistim, ki niso videli, pa so začeli verovati!« (Jn 20,29)
4. jul.	P Urh Am 8,4-6,9-12 Ps 119 Mt 9,9-13 Ezk 34,11-18	Ko je Jezus šel od tam, je zagledal moža, imenovanega Matej, ki je sedel pri mitnici, in mu je rekel: »Hodi za menoj!« In ta je vstal in šel za njim (Mt 9,9). Jezus jim je dejal: »Ali morejo svatje žalovati, dokler je ženin med njimi? Prišli pa bodo dnevi, ko jim bo ženin vzeti, in takrat se bodo postili!« (Mt 9,15).
5. jul.	S Ciril in Metod Mt 9,14-17 Zah 9,9-10 Ps 145,1-2,8-11,13 Vse mi je izročil moj Oče in nihče ne pozna Sina, razen Očeta, in nihče ne pozna Očeta, razen Sina in tistega, komur noče Sin razodeti!« (Mt 11,27).	Ni je izročil moj Oče in nihče ne pozna Sina, razen Očeta, in nihče ne pozna Očeta, razen Sina in tistega, komur noče Sin razodeti!« (Mt 11,27).
6. jul.	N nedelja Rim 8,9,11-13 Mt 11,25-30 Oz 2,16b,17b-18,21-22 Ps 145,2-9 Mt 9,18-26	Ko so odstranili množico, je vstopil. Prijel jo je za roko in je vstala (Mt 9,25).
7. jul.	P Vilbald Oz 8,4-7,11-13 Ps 115,3-10 Mt 9,32-38	Ko je zagledal množico, so se mu zasmilile, ker so bile izmučene in razkrojene kakor ovce, ki nimajo pastirja (Mt 9,36).
8. jul.	T Hadrijan Mt 9,32-38 Oz 10,1,3-7,8-12 Ps 105,2-7 Mt 10,1-7	Imena dvanajstih apostolov pa so... (Mt 10,2a).
9. jul.	S Avguštin Mt 10,1-7 Oz 11,1,3-4,8c-9 Ps 80,2-3,15-16 Mt 10,7-15	»Spoloma pa oznanjajte in govorite: »Nebeško kraljestvo se je približalo.« (Mt 10,7).
10. jul.	Č Amalija Prg 2,1-9 Ps 51,3-4,8-9,12-14,17 Mt 10,16-23	»Glejte, pošiljam vas kakor ovce med volkove. Bodite torej previdni kakor kače in nepokvarjeni kakor golobje!« (Mt 10,16).
11. jul.	P Benedikt Iz 6,1-8 Ps 93,1-2,5 Mt 10,24-33	»Vam pa so celo vsi lasje na glavi prešteni. Ne bojte se torej! Vi ste vredni več kakor veliko vrabcev!« (Mt 10,30-31).
12. jul.	S Mohor in Fortunat Iz 55,10-11 Ps 65,10-14 Rim 8,18-23 Mt 13,1-23	»V dobro zemljo vsejan pa je tisti, ki posluša besedo in jo tudi doume!« (Mt 13,23a).
13. jul.	N nedelja Iz 1,11-17 Ps 50,8-9,16-17,21,23 Mt 10,34-42,11,1	»Kdor dà piti samo kozarec hladne vode emenu izmed teh malih, ker je ta imenovan učenec, resnično, povem vam, ne bo izgubil svojega plačila!« (Mt 10,42).
14. jul.	P Karnil Iz 7,1-9 Ps 48,2-8 Mt 11,20-24	Tedaj je začel grajati mesta, v katerih se je zgodilo največ njegovih mogočnih del, ker se niso spreobrnila (Mt 11,20).
15. jul.	T Bonaventura Iz 10,5-7,13-16 Ps 94,5-10,14-15 Mt 11,25-27	Tedaj je Jezus spregovoril in rekel: »Slavim te, Oče, Gospod neba in zemlje, ker si to prikril modrim in razumnim, razodél pa otročjem!« (Mt 11,25).
16. jul.	S Karmelska Mat Božja Iz 26,7,9,12,16-19 Ps 102,13-21 Mt 11,28-30	»Pridite k meni, vsi, ki ste utrujeni in obteženi, in jaz vam bom dal počitek!« (Mt 11,28).
17. jul.	Č Aleš Iz 38,1-6,21-22,7-8 Ps 138,10-12,16 Mt 12,1-8	»Če bi vedeli, kaj pomeni: Usmiljenja hočem in ne žrtve, ne bi obsodili teh nedolžnih!« (Mt 12,7).
18. jul.	P Fridenik Mih 2,1-5 Ps 10,14,7-8,14 Mt 12,14-21	In v njegovo ime bodo upali narodi (Mt 12,21).
19. jul.	S Asen	

20.	16. navadna nedelja	Mdr 12, 13, 16-19 Ps 86, 5-6, 9-10, 15-16 Rim 8, 26-27 Mt 13, 24-43	Njegovi učenci so pristopili k njemu in rekli: »Razložil nam prikolico Juljki na njivki« (Mt 13, 36b).
21.	P Lovrenc	Mkn 6, 1-4, 6-8 Ps 50, 5-6, 8-9, 16-17 Mt 12, 38-42	»... kajti prišla je s konca zemlje, da bi slišala Salomonovo modrost; in glejte, več kakor Salomon je tukaj!« (Mt 12, 42b).
22.	Marija Magdalena	Vp 3, 1-4a Ps 63, 2-6, 8-9 Jn 20, 1-2, 11-18	Jezus ji je dejal: »Marija!« Ona se je obrnila in po hebrejsko veka: »Rabuniki« (kar pomeni Učitelj) (Jn 20, 16).
23.	S Brigita	Jer 1, 1, 4-10 Ps 71, 1-6, 15, 17 Mt 13, 1-9	»Druga semena pa so padla na dobro zemljo in so dajala sad: eno stoterega, drugo šestdeseternega in spet drugo trideseternega« (Mt 13, 8).
24.	Č Krštof	Jer 2, 1, 3-7, 8-12, 13 Ps 36, 6-11 Mt 13, 10-17	»Blagor pa vašim očem, ker vidijo, in vašim ušesom, ker slišajo!« (Mt 13, 16).
25.	P Jakob	2 Kor 4, 7, 1-5 Ps 126, 1-6 Mt 20, 20-28	»Med vami pa naj ne bo tako, ampak kdor hoče postati med vami velik, naj bo vaš strežnik, in kdor hoče biti med vami prvi, naj bo vaš služabnik!« (Mt 20, 26-27).
26.	S Joahim in Ana	Sir 44, 1, 10-15 Ps 132, 1-14, 17-18 Mt 13, 16-17	»Blagor pa vašim očem, ker vidijo, in vašim ušesom, ker slišajo!« (Mt 13, 16).
27.	17. navadna nedelja	1 Kr 3, 5-7, 12 Ps 119, 57, 72, 76-77, 127-130 Rim 8, 28-30 Mt 13, 44-52	»Nebeško kraljestvo je podobno zakladu, skritemu na njivki« (Mt 13, 44a).
28.	P Viktor	Jer 13, 1-11 Ps 5, Mz 32, 18-21 Mt 13, 31-35	»Tó je res najmanjše od vseh semen, ko pa zraste, je večje kakor zelšča« (Mt 13, 32a).
29.	T Marta	Jer 14, 17-22 Ps 79, 8-9, 11, 13 Jn 11, 19-27	»A tudi zdi vem, da ti bo Bog dal, kar koli ga zaprosiš!« (Jn 11, 22).
30.	S Peter	Ps 59, 2, 5a, 10-11 Mt 13, 44-46	»Nebeško kraljestvo je tudi podobno trgovcu, ki išče lepe bisere. Ko najde en dragocen biser, gre in proda vse, kar ima, in ga kupi!« (Mt 13, 45-46).
31.	Č Ignacij	1 Kor 10, 31-33, 11, 1 Ps 5, Mz 32, 18-21 Mt 13, 47-53	»Nadalje je nebeško kraljestvo podobno mreži, ki jo vržejo v morje in zalame ribe vsah vsik!« (Mt 13, 47).

AVGUST

1.	P Alfonz	Rim 8, 1-4 Ps 69, 5, 8-10, 14 Mt 13, 54-58	»Od kod torej njemu vse to?« (Mt 13, 56b).
2.	S Evzebij	Jer 26, 1-9 Ps 69, 5, 8-10, 14 Mt 14, 1-12	Hotel ga je umoriti, a se je ustrašil množice, ker je imela Janeza za preroka (Mt 14, 5).
3.	N nedelja	Iz 55, 1-3 Ps 145, 8, 9, 15-18 Rim 8, 35, 37-39 Mt 14, 13-21	Vsi so jedli in se nasitili ter pobrali koščke, ki so ostali, dvanaest polnih košar (Mt 14, 20).
4.	P Janez Vlanej	Jer 28, 1-17 Ps 119, 29, 43, 79-80, 95, 102 Mt 9, 35-38, 10, 1	Jezus je obhodil vsa mesta in vasi. Učil je po njihovih shodnicah in oznanjal evangelij kraljevstva. Ozdravil je vsako bolezen in vsako slabost (Mt 9, 35).
5.	T Marija Snežna	Jer 30, 1-2, 12-15 Ps 102, 16, 23, 29 Mt 14, 22-36	On mu je dejal: »Pridi!« In Peter je stopil iz čolna, hodil po vodi in šel k Jezusu (Mt 14, 29).
6.	S spremlitev na gori	Dan 7, 9-10, 13-14 Ps 97, 1-2, 5-6, 9, 12 Mt 15, 21-28	Tedaj je Jezus odgovoril. Rekel ji je: »O žena, velika je tvoja vera! Zgodi naj se ti, kakor želiš!« In njena hči je ozdravela tisto uro (Mt 15, 28).

7.	Č Sikst II.	Jer 31, 31-34 Ps 51, 12-15, 18-19 Mt 16, 13-23	Jezus pa mu je dejal: »Blagor ti, Simon, Jaronov sin, kajti tega ti nisra razodela meso in kri, ampak moj Oče, ki je v nebesih!« (Mt 16, 13).
8.	P Dominik	Nan 2, 1, 3, 3, 1-3, 6-7 Ps 5, Mz 32, 35-36, 39, 41 Mt 16, 24-28	Tedaj je Jezus rekel svojim učencem: »Če hoče kdo iti za menoj, naj se odpove sebi in vzame svoj križ ter hodi za menoj!« (Mt 16, 24).
9.	S Terezija	Hab 1, 12-17, 2, 1-4 Ps 10, 8-13 Mt 17, 14-20 1 Kr 19, 9a, 11-13	»Resnično, povem vam: Če bi imeli vero kakor gorčično zrnco, bi rekli tej gori: »Prestavi se od tod [tjaki], in se bo prestavila in nič vam ne bo nemogoče!« (Mt 17, 20b).
10.	N nedelja	Ps 85, 9-14 Rim 9, 1-5 Mt 14, 22-33	In ko sta stopila v čoln, je veter ponehal (Mt 14, 32).
11.	P Klara	Ezk 1, 2, 5-24, 28c Ps 149, 1-2, 11-14a Mt 17, 22-27	Ko so bili zbrani v Galileji, jim je Jezus rekel: »Sin človekov bo izročil v diavoške roke in ga bodo umorili, a tretji dan bo obujen.« In zelo so se užalostili. (Mt 17, 22-23).
12.	T Ivana	Ezk 2, 8-10, 3, 1-4 Ps 119 Mt 18, 1-5, 10, 12-14	»Kdor se torej ponizva kot ta otrok, do največji v nebeškem kraljestvu, in kdor sprejme enega takega otroka v mojem imenu, mene sprejme!« (Mt 18, 4-5).
13.	S Poncijan	Ezk 9, 1-7 Ps 113, 1-6 Mt 18, 15-20	»Kjer sta namreč dva ali so trije zbrani v mojem imenu, tam sem sredi med njimi!« (Mt 18, 20).
14.	Č Maksimilijan Kolbe	Ezk 12, 1-12 Ps 78, 5-6, 59, 61-62 Mt 18, 21-35, 19, 1 Raz 11, 19a, 12, 1-6a, 10ab Ps 45, 10-12, 16 1 Kor 15, 20-26	»Ali nisi bil tudi ti dožan usmiliti se svojega sosluzabnika, kakor sem se jaz usmiliti tebe?« (Mt 18, 33).
15.	P Marijino vnebovzeje	Lk 1, 39-56 Ezk 18, 1-10 Ps 51, 12-15, 18-19 Mt 19, 13-15	Ko je Elizabeta zasiljala Marijin pozdrav, se je dele veselo zganilo v njenem telesu. Elizabeta je postala polna Svetega Duha (Lk 1, 41).
16.	S Rok	Ezk 18, 1-10 Ps 51, 12-15, 18-19 Mt 19, 13-15	Toda Jezus jim je rekel: »Pustite otroke in ne branite jim priti k meni, kajti takšni in je nebeško kraljestvo!« (Mt 19, 14).
17.	N nedelja	Iz 56, 1, 6-7 Ps 67, 13-15, 29-32 Rim 11, 13, 15, 29-32 Mt 15, 21-28	Ona pa je rekla: »Tako je, Gospod, pa vendar tudi psi jedo od drobtinc, ki padajo z mize njihovih gospodarjev!« (Mt 15, 27).
18.	P Helena	Ezk 24, 15-24 Ps 5, Mz 32, 18, 21 Mt 19, 16-22	Jezus mu je rekel: »Če hočeš biti popoln, pojdi, prodaj kar imaš, in daj ubogim in imel boš zaklad v nebesih. Nato pridi in hodi za menoj!« (Mt 19, 21).
19.	T Janez	Ezk 28, 1-10 Ps 5, Mz 32, 26-28, 30, 35-36 Mt 19, 23-30	»In vsak, kdor je zapustil hiše ali brate ali sestre ali očeta ali mater ali otroke ali njihve zaradi mojega imena, bo prejel stokratno in dobi v delež večno življenje. Toda mnogi prvi bodo zadnji in zadnji prvi!« (Mt 19, 29-30).
20.	S Bernard	Ezk 34, 1-11 Ps 23, 1-6 Mt 20, 1-16a	Tudi tem je rekel: »Pojdite tudi vi v vinograd, in kar je prav, vam bom dal!« (Mt 20, 4).
21.	Č Pij X.	Ezk 36, 23-28 Ps 51, 12-15, 18-19 Mt 22, 1-14	»Pojdite torej na križišča in povabite na svatbo, kogar koli najdete!« (Mt 22, 9).
22.	P Marija Kraljica	Ezk 37, 1-14 Ps 107, 2-9 Mt 22, 34-40	»Ustite!«, kateri je največja zapoved v postavi?« (Mt 22, 36)
23.	S Roza	Ezk 43, 1-7a Ps 85, 9-14 Mt 23, 1-12	»Največji med vami bodi vaš strežnik. Kdor se bo povševal, bo ponizan, in kdor se bo ponizoval, bo povšan!« (Mt 23, 11-12).
24.	N nedelja	Iz 22, 19-23 Ps 138, 1-3, 6, 8 Rim 11, 33-36 Mt 16, 13-20	Dejal jim je: »Kaj pa vi pravite, kdo sem?« (Mt 16, 15)

25. avg.	P Ludvik	2 Tes 1,1-5,11b-12 »Kdor pa prispeže pri nebu, prispeže pri Božjem prestolu in pri tistem, ki sedi na njem« (Mt 23,22).
26. avg.	T Zeffirn	2 Tes 2,1-3a,14-17 »Slepi farizeji! Obišti najprej kozarec znotraj, da bo čist tudi zunan!« (Mt 23,26).
27. avg.	S Monika	2 Tes 3,6-10,16-18 Ko jo je Gospod zagledal, se mu je zasmmila in ji je rekel: »Ne jokaj!« (Lk 7,13)
28. avg.	Č Avguštin	»Bodite torej budni, ker ne veste, katerega dne pride vaš Gospod!« (Mt 24,42)
29. avg.	P Mučenstvo Janeza Krstnika	Herod pa se je bal Janeza, ker je vedel, da je pravičen in svet mož, in ga je štítil. Kadar ga je slišal, je bil v veliki zadregi, vendar ga je rad poslušal (Mt 6,20).
30. avg.	S Feliks	1 Kor 1,26-31 Ps 33,12-13,18-21 Mt 25,14-30 Jer 20,7-9 Tedaj je Jezus rekel svojim učencem: »Če hoče kdo iti za menoj, naj se odpove sebi in vzame svoj križ ter hodi za menoj.« (Mt 16,24).
31. avg.	N nedelja	Mt 16,21-27

SEPTEMBER

1. sept.	P Tilen	1 Kor 2,1-5 Ps 119,97-102 Lk 4,16-30	In začel jim je govoriti: »Danes se je to Pismo izpolnilo, kakor ste slišali!« (Lk 4,21).
2. sept.	T Emerik	1 Kor 2,10b-16 Ps 145,8-14 Lk 4,31-37	Strmeli so nad njegovim naukom, kajti njegova beseda je bila izrečena z oblasjo (Lk 4,32).
3. sept.	S Gregor	1 Kor 3,1-9 Ps 33,12-15,20-21 Lk 4,38-44	On pa jim je rekel: »Tudi drugim mestom moram oznaniti evanجيل o Božjem kraljestvu, ker sem za to poslan!« (Lk 4,43).
4. sept.	Č Rozalija	1 Kor 3,18-23 Mt 24,1-6 Lk 5,1-11	Ko pa je nehali govoriti, je rekel Simonu: »Odrini na globoko in vizile mreže za lov!« (Lk 5,4)
5. sept.	P Mati Terezija	1 Kor 4,1-5 Ps 37,3-6,27-28,39-40	Jezus jim je odgovoril: »Ali morete doseči, da bi se svaite postili, Ps 37,3-6,27-28,39-40« (Lk 5,34)
6. sept.	S Bertrand	Lk 5,33-39 1 Kor 4,6-15 Ps 145,17-21 Lk 6,1-5	In rekel jim je: »Sin človekov je gospodar sobote« (Lk 6,5).
7. sept.	N nedelja	Ezk 33,7-9 Ps 95,1-2,6-9 Rim 13,8-10 Mt 18,15-20 Mlh 5,1-4a	»Kjer sta namreč dva ali so trije zbrani v mojem Imenu, tam sem sredi med njimi!« (Mt 18,20).
8. sept.	P Marijino rojstvo	Ps 13,6 Mt 1,1-16,18-23 1 Kor 6,1-11 Ps 149,1-6a,9b Lk 6,12-19	Ko je to preiščeval, se mu je v sanjah prikazal Gospodov angel in rekel: »Jožef, Davidov sin, ne boj se vzeti k sebi Marije, svoje žene: kar je spočela, je namreč od Svetlega Duhna (Mt 1,20). Vsa mmožica se ga je poskušala dotakniti, kajti iz njega je izhajala moč in ozdravljala vse (Lk 6,19).
9. sept.	T Peter	1 Kor 7,25-31 Ps 45,11-12,14-17 Lk 6,20-26	»Razveselje se nisi dan in poskočile od sreče, kajti vaše plačilo v nebesih je veliko!« (Lk 6,23a).
10. sept.	S Nikolaj	1 Kor 8,1b-7,10-13 Lk 6,27-38	»In kakor hočete, da bi ljudje storili vam, storite vi njim!« (Lk 6,31).
11. sept.	Č Gvido	1 Kor 9,16-19,22-27 Ps 84,3-6,8,11 Lk 6,39-42	»Kaj vendar gledaš iver v očesu svojega brata, bruna v svojem očesu pa ne opaziš?« (Lk 6,41)
12. sept.	P Tacijan		

13. sept.	S Janez Zlatousti	1 Kor 10,14-22 Ps 116,12-13,17-18,6,45a)	»Dober človek prinaša iz dobrega zaklada svojega srca dobro!« (Lk 6,43-49)
14. sept.	N Povišanje svečega kriza	4 Mz 21,4-9 Ps 78,1-2,34-38 Flp 2,6-11 Jn 3,13-17 Hb 5,7-9 Ps 31,2-6,15-16,20 Jn 19,25-27	»Bog namreč svojega Sina ni poslal na svet, da bi svet sodil, ampak da bi se svet po njem resil!« (Jn 3,17).
15. sept.	P Žalostna Mati Božja	1 Kor 12,12-14,27-31a Ps 100,2-5 Lk 7,11-17	Ko je Jezus videl svojo mater in zraven stoječega učenca, katerega je ljubil, je rekel materi: »Zena, glej, tvoj sin!« (Potem je rekel učencu: »Glej, tvoja mati!« In od tiste ure jo je učenec vzel k sebi (Jn 19,26-27).
16. sept.	T Kornelij	1 Kor 12,12-14,27-31a Ps 100,2-5 Lk 7,11-17	Ko jo je Gospod zagledal, se mu je zasmmila in ji je rekel: »Ne jokaj!« (Lk 7,13)
17. sept.	S Robert	1 Kor 12,31,13,1-13 Ps 33,2-5,12-22 Lk 7,31-35	»S kom naj torej primerjam ljudi tega rodu? Komu so podobni?« (Lk 7,31)
18. sept.	Č Jožef	1 Kor 15,1-11 Ps 118,1-2,16-17,28-29 Lk 7,36-50	»Opuščeni so njeni mnogi grehi, ker je močno ljubila!« (Lk 7,47a).
19. sept.	P Januarj	1 Kor 15,12-20 Ps 17,1,6-8,15 Lk 8,1-3	Potem je hodil od mesta do mesta in od vasi do vasi, oznanjal in razglajšal evanجيل o Božjem kraljestvu. Z njim so bili dvanašteri in nekaj žena, ki jih je ozdravil zlih duhov in bolezní (Lk 8,1-2a).
20. sept.	S Svetlana	1 Kor 15,35-37,42-49 Ps 56,10-13 Lk 8,4-15	Rekel jim je: »Vam je dano spoznati skrivnosti Božjega kraljestva, drugim pa je to dano v prilikah!« (Lk 8,10a).
21. sept.	N nedelja	Ps 145,2,3,8,9,17-18	Tudi tem je rekel: »Pogldite tudi vi v vinograd, in kar je prav, vam bom dal!« (Mt 20,4).
22. sept.	P Florencij	Prig 3,27-34 Ps 15,2-5 Lk 8,16-18	»Pazite vendar, kako poslušate! Kdor namreč ima, se mu bo dalo, in kdor nima, se mu bo vzelo tudi to, kar se mu zdi, da ima!« (Lk 8,18).
23. sept.	T Lin	Prig 21,1-6,10-13 Ps 119,2-5 Lk 8,19-21	On pa jim je odgovoril: »Moja mati in moji bratje so tisti, ki Božjo besedo poslušajo in uredničujejo!« (Lk 8,21).
24. sept.	S Anton Martin Slomšek	Prig 30,5-9 Ps 119	Poklical je k sebi dvanaštere ter jim dal moč in oblast nad vsemi demoni in za ozdravljanje bolezní. Poslal jih je oznanjati Božje kraljestvo in ozdravljati bolnike (Lk 9,1-2).
25. sept.	Č Sergij	Prd 1,2-11 Ps 90,3-6,12-14,17 Lk 9,7-9	Herod je rekel: »Janeza sem jaz dal obglaviti, kdo pa je ta, o katerem slišim take reči?« In prizadeval si je, da bi ga videl (Lk 9,9).
26. sept.	P Kozrna	Prd 3,1-11 Ps 144,1-4 Lk 9,18-22	Ko je nekdo na samem molli, so bili z njim učenci in vprašali jih je: »Kaj pravijo množice, kdo sem?« (Lk 9,18)
27. sept.	S Vincencij	Prd 11,9-10,12-14,17 Ps 90,3-6,12-14,17 Lk 9,44-45	»Dobro prisluhnite tem besedam. Sin človekov bo namreč izroččen v človeške roke,« Oni pa niso razumeli te besede; bila jim je prikrita, da je niso zaznali; vendar so se ga o tej besedi bali vprašati (Lk 9,44-45).
28. sept.	N nedelja	Ezk 18,25-28 Ps 25,4-9 Flp 2,1-11 Mt 21,28-32	»Taj je odgovoril: »Nočem, Toda pozneje se je premislil in šel!« (Mt 21,29).
29. sept.	P Milnael Gabriel, Rafael	Dan 7,9-10,13-14 Ps 138,1-5 Jn 1,47-51	Jezus je odgovoril in mu rekel: »Ker sem ti rekel, da sem te videl pod smokvinim drevesom, veruješ? Se več kot to boš videl!« (Jn 1,50).
30. sept.	T Hieronim	2 Tim 3,14-17 Ps 88,2-8 Lk 9,51-56	Ko sta to videla učenca Jakob in Janez, sta rekla: »Gospod, ali hočeš, da rečeva, naj pade ogenj z neba in jih pokonča?« Jezus se je obrnil k njima in ju pograjal (Lk 9,54-56).